



Republika Hrvatska
Županijski sud u Zagrebu
Trg Nikole Šubića Zrinskog 5

Poslovni broj 71 GŽ R-3136/2021-3

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Županijski sud u Zagrebu, kao sud drugog stupnja, u vijeću sastavljenom od sudaca tog suda Vlatke Fresl Tomašević, predsjednice vijeća, Vlaste Feuš sutkinje izjestiteljice i članice vijeća i Tomislava Aralice, člana vijeća, u pravnoj stvari I tužiteljice Mare Martinović iz Nove Subocke, Slavonska 42, OIB: 35700766320, II tužiteljice Dijane Stojčić iz Nove Subocke, Slavonska 42, OIB: 64077744423, III tužitelja Dalibora Martinovića iz Nove Subocke, Slavonska 42, OIB: 16072062811 i IV tužitelja Blaška Martinovića iz Bročice, Novska, Ulica Svetog Mihovila 83, OIB: 97212351861, koje sve zastupa punomoćnik Ivica Urek, odvjetnik u Zagrebu, protiv tuženika Viadukt d.d. u stečaju iz Zagreba, Kranjčevićeva 2, OIB: 74794390096, kojeg zastupa stečajni upravitelj Milorad Zajkovski iz Zaprešića, Ivana Vencla 32, a kojeg zastupa punomoćnik Mićo Ljubenko, odvjetnik iz Odvjetničkog društva Ljubenko & partneri d.o.o. u Zagrebu i umješaka na strani tuženika Croatia osiguranje d.d. iz Zagreba, Vatroslava Jagića 33, OIB: 26187994862, radi naknade štete, odlučujući o žalbama tužitelja i tuženika, protiv presude Općinskog radnog suda u Zagrebu, poslovni broj Pr-5021/2018-195 od 27. rujna 2021., u sjednici vijeća održanoj 17. svibnja 2022.,

p r e s u d i o j e

I Odbija se žalba I tužiteljice kao neosnovana te se potvrđuje presuda Općinskog radnog suda u Zagrebu, poslovni broj Pr-5021/2018-195 od 27. rujna 2021., u dijelu pod točkom V izreke.

II Odbija se žalba II tužiteljice kao neosnovana te se potvrđuje presuda Općinskog radnog suda u Zagrebu, poslovni broj Pr-5021/2018-195 od 27. rujna 2021., u dijelu pod točkom VI izreke.

III Odbija se žalba III tužitelja kao neosnovana te se potvrđuje presuda Općinskog radnog suda u Zagrebu, poslovni broj Pr-5021/2018-195 od 27. rujna 2021., u dijelu pod točkom VII izreke.

IV Odbija se žalba IV tužitelja kao neosnovana te se potvrđuje presuda Općinskog radnog suda u Zagrebu, poslovni broj Pr-5021/2018-195 od 27. rujna 2021., u dijelu pod točkom VIII izreke.

V Odbija se žalba I-IV tužitelja kao neosnovana te se potvrđuje presuda Općinskog radnog suda u Zagrebu, poslovni broj Pr-5021/2018-195 od 27. rujna 2021., u dijelu pod točkom IX izreke u kojem nije prihvaćen zahtjev I-IV tužitelja za naknadu troška parničnog postupka iznad dosuđenog iznosa od 845.193,16 kn.

VI Odbija se žalba tuženika kao neosnovana te se potvrđuje presuda Općinskog radnog suda u Zagrebu, poslovni broj Pr-5021/2018-195 od 27. rujna 2021., u dijelu pod točkama I, II, III i IV izreke.

VII Odbija se žalba tuženika kao djelomično neosnovana te se potvrđuje presuda Općinskog radnog suda u Zagrebu, poslovni broj Pr-5021/2018-195 od 27. rujna 2021., u dijelu pod točkom IX izreke u kojoj je prihvaćen zahtjev I, II, III i IV tužitelja za naknadu troška parničnog postupka u iznosu od 575.318,62 kn.

VIII Preinačuje se presuda Općinskog radnog suda u Zagrebu, poslovni broj Pr-5021/2018-195 od 27. rujna 2021., u dijelu pod točkom IX kojim je prihvaćen zahtjev I, II, III i IV tužitelja za naknadu troška parničnog postupka preko iznosa od 575.318,62 kn do iznosa od 845.193,16 kn (za iznos od 269.874,54 kn) te u dijelu pod točkom X izreke u kojem je prihvaćen zahtjev tuženika za naknadu troška parničnog postupka u iznosu od 68.021,30 kn te sudi:

Odbijaju se I, II, III i IV tužitelji sa zahtjevom za naknadu daljnjeg troška parničnog postupka u iznosu od 269.874,54 kn.

Odbija se tuženik sa zahtjevom za naknadu troška parničnog postupka u iznosu od 68.021,30 kn.

IX Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troška žalbenog postupka.

X Odbija se zahtjev tuženika za naknadu troška žalbenog postupka.

Obrazloženje

1. Pobijanom prvostupanjskom presudom suđeno je:

„I/ Utvrđuje se osnovanom tražbina I-tužiteljice Mare Martinović, OIB: 35700766320 spram tuženika Viadukt d.d. u stečaju, OIB: 74794390096 u iznosu od 585.585,19 kn, kao tražbina prvog višeg isplatnog reda.

II/ Utvrđuje se osnovanom tražbina II-tužiteljice Dijane Stojčić, OIB: 64077744423, spram tuženika Viadukt d.d. u stečaju, OIB: 74794390096 u iznosu od 846.755,20 kn, kao tražbina prvog višeg isplatnog reda.

III/ Utvrđuje se osnovanom tražbina III-tužitelja Dalibora Martinovića, OIB: 16072062811, spram tuženika Viadukt d.d. u stečaju, OIB: 74794390096 u iznosu od 669.560,91 kn, kao tražbina prvog višeg isplatnog reda.

IV/ Utvrđuje se osnovanom tražbina IV-tužitelja Blaška Martinovića, OIB: 97212351861, spram tuženika Viadukt d.d. u stečaju, OIB: 74794390096 u iznosu od 188.975,73 kn, kao tražbina prvog višeg isplatnog reda.

V/ Odbija se dio tužbenog zahtjeva I-tužiteljice Mare Martinović, odnosno odbija se njezin prijedlog za utvrđenjem da se dio njezine tražbine spram tuženika Viadukt d.d. u stečaju u iznosu od 131.102,63 kn utvrdi kao tražbina prvog višeg isplatnog reda.

VI/ Odbija se dio tužbenog zahtjeva II-tužiteljice Dijane Stojčić, odnosno odbija se njezin prijedlog za utvrđenjem da se dio njezine tražbine spram tuženika Viadukt d.d. u stečaju u iznosu od 328.746,89 kn utvrdi kao tražbina prvog višeg isplatnog reda.

VII/ Odbija se dio tužbenog zahtjeva III-tužitelja Dalibora Martinovića, odnosno odbija se njegov prijedlog za utvrđenjem da se dio njegove tražbine spram tuženika Viadukt d.d. u stečaju u iznosu od 505.941,18 kn utvrdi kao tražbina prvog višeg isplatnog reda.

VIII/ Odbija se dio tužbenog zahtjeva IV-tužitelja Blaška Martinovića, odnosno odbija se njegov prijedlog za utvrđenjem da se dio njegove tražbine spram tuženika Viadukt d.d. u stečaju u iznosu od 81.863,18 kn utvrdi kao tražbina prvog višeg isplatnog reda.

IX/ Nalaže se tuženiku naknaditi I-IV tužiteljima parnični trošak u iznosu od 845.193,16 kn, u roku od 15 dana.

X/ Nalaže se I-IV tužiteljima naknaditi tuženiku parnični trošak u iznosu od 68.021,30 kn, u roku od 15 dana.“

2. Protiv te presude u dijelu pod točkom V izreke žali se I tužiteljica, u dijelu pod točkom VI izreke žali se II tužiteljica, u dijelu pod točkom VII izreke žali se III tužitelj, u dijelu pod točkom VIII izreke žali se IV tužitelj, u dijelu pod točkom IX izreke u kojem nije prihvaćen zahtjev tužitelja za naknadu troška parničnog postupka preko iznosa od 845.193,16 kn te u dijelu pod točkom X izreke žale se I-IV tužitelji iz razloga bitne povreda odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava. Predlažu da sud drugog stupnja prihvati žalbu I, II, III i IV tužitelja te preinači presudu u pobijanom dijelu sukladno žalbenim navodima na način da usvoji tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti te da temeljem odredbe čl. 166. st.2. ZPP odluči i o troškovima cjelokupnog postupka, uključujući trošak sastava žalbe, podredno da ukine presudu u pobijanom dijelovima i vrati na ponovno suđenje prvostupanjskom sudu.

3. Protiv te presude u dijelu pod točkama I, II, III, IV i IX izreke žali se tuženik iz razloga bitne povreda odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže da sud drugog stupnja usvoji žalbu i preinači prvostupanjsku presudu na način da se odbije tužbeni zahtjev u cijelosti iz razloga odgovornosti samog prednika tužitelja za nastanak štete. Podredno ukoliko drugostupanjski sud nalazi da ipak postoji odgovornost tuženika tada da se očekuje od drugostupanjskog suda da jasno naznači kada, kome i na koji način je prednik tuženika kao poslodavac dao nalog predniku tužitelja za postupanje koje je izravno dovelo do nastupanja štete. Navodi da u tim okolnostima žalitelj očekuje da će drugostupanjski sud donijeti odluku o suodgovornosti, odnosno u protivnom jasno obrazložiti zašto smatra da je nema imajući u vidu ne postojanje naloga poslodavca za postupanje radnika na način kako je to učinio prednik tužitelja. Potražuje trošak žalbenog postupka.

4. Žalba I-IV tužitelja je neosnovana.

5. Žalba tuženika je djelomično osnovana za sporednu tražbinu s osnova troškova postupka.

6. Predmet spora je zahtjev za naknadu neimovinske štete zbog smrti supruge I tužiteljice, oca II i III tužitelja i IV tužitelja, sina pok. Mare Martinovića, majke pok. Mije Martinovića te imovinske štete s naslova troškova prijevoza, crnine, sprovoda, karmina, nadgrobnog spomenika i izgubljenog uzdržavanja, a koja smrt je uslijedila nakon ozljede na radu koju je prednik I-IV tužitelja pretrpio kao radnik tuženika.

7. Tužitelji tužbeni zahtjev u ovoj pravnoj stvari temelje na činjeničnoj osnovi iz koje bi proizlazilo da je prednik tužitelja Mijo Martinović pretrpio ozljedu na radu i to tešku tjelesnu ozljedu, od posljedica kojih je preminuo dana 12. rujna 2008., pa posljedično od tuženika potražuju naknadu neimovinske i imovinske štete smatrajući da je tuženik isključivo odgovoran za predmetni štetni događaj.

8. Polazeći od utvrđenja da je tuženik isključivo odgovoran za nastanak štetnog događaja u kojem je prednik tužitelja zadobio teške tjelesne ozljede od kojih posljedica je preminuo, sud prvoga stupnja djelomično je prihvatio, a djelomično odbio tužbeni zahtjev.

9. U ovom drugostupanjskom postupku po žalbi I – IV tužitelja sporan je odbijeni dio tužbenog zahtjeva, a koji se odnosi na tražbinu neimovinske štete i uglavničene kamate na tu tražbinu, visina dosuđene štete II i III tužiteljima, djeci prednika tužitelja, a imajući u vidu prema tvrdnji tužitelja da je II-tužiteljica u vrijeme smrti oca bila uzdržavana osoba i član njegova kućanstva, a III-tužitelj da je bio zaposlen, ali da je živio u domaćinstvu sa ocem, a da činjenica da je zaposlen ne uvjetuje prestanak pomaganja/uzdržavanja od oca, sporno je je li prednik tužitelja uzdržavao svoju majku, sada pok. Maru Martinović, ranije IV tužiteljicu te je sporna dosuđena visina imovinske štete u vidu troškova podizanja nadgrobnog spomenika, prijevoza, crnine, karmina, troškova pogreba, osobito iznosa od 10.000,00 kn s osnova naknade pogrebnih troškova zatražene u paušalnom iznosu iz razloga što žalitelji smatraju da

je sud prvoga stupnja propustio primijeniti odredbu čl. 223. st. 1. ZPP. Po žalbi tuženika sporno je je li poslodavac dao nalog predniku tužitelja za poduzimanjem radnje za koje tuženik smatra da su dovele do štetnog događaja, pa je time sporna i odgovornost tuženika za nastanak štetnog događaja, a time i osnovanost tužbenog zahtjeva, a po žalbama obje strane sporna je odluka o troškovima parničnog postupka.

10. Donoseći pobijanu presudu prvostupanjski sud nije počinio bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 2., 4., 8., 9., 13. i 14. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj: 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07.- Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 84/08., 123/08., 57/11., 25/13., 28/13. i 89/14.- dalje u tekstu: ZPP), a na koje povrede sud drugog stupnja pazi po službenoj dužnosti (čl. 365. st. 2. ZPP). Pobijana presuda nema nedostatke radi kojih se ne bi mogla ispitati. Izreka pobijane presude je razumljiva i nije u proturječnosti s jasno i potpuno navedenim razlozima u obrazloženju.

11. U odnosu na žalbene navode tužitelja koji sadržajno upućuje da je prvostupanjski sud pogrešno cijenio iskaze saslušanih stranaka glede uzdržavanja djece i majke pok. Mije Martinovića, valja reći da su isti u cijelosti neosnovani, jer je sud prvog stupnja dao jasne i valjane razloge glede ocjene njihovih iskaza, dok se prigovori žalitelja u suštini svode na preocjenjivanje tih iskaza i davanja vlastite i to pogrešne ocjene izvedenih dokaza, na koju je u smislu odredbe čl. 8. ZPP ovlašten jedino sud.

12. Međutim, sud prvog stupnja prigodom donošenja svoje odluke nije uzeo u obzir sve isprave, odnosno izvedene dokaze, a kako su ispunjene sve zakonske pretpostavke za to, ovaj sud drugog stupnja sukladno odredbi čl. 373.a st. 1. toč. 2. ZPP sam je utvrdio bitne činjenice i prvostupanjsku odluku temeljem tog utvrđenja potvrdio.

13. U odnosu na spornu odgovornost valja reći slijedeće.

13.1. Pravilno je prvostupanjski sud prihvatio nalaz i mišljenje vještaka zaštite na radu Vladimira Cveka, budući isti utvrđuje objektivnim te sačinjenim temeljem spisu priležeće dokumentacije i u skladu s pravilima struke i stručnim. K tome nalaz i mišljenje navedenog vještaka je jasan, potpun i bez proturječnosti, a vještak se svojim pismenim očitovanjem izričito za potrebe ovog postupka, izuzetno detaljno očitovao o svim spornim pitanjima u pogledu dinamike nastanka štetnog događaja.

13.2. U odnosu na spornu činjenicu je li poslodavac dao nalog predniku tužitelja za poduzimanjem navedene radnje, koja je imala za posljedicu smrt prednika tužitelja, valja odgovoriti da iz prijave o ozljedi na radu koja je sačinjena od strane tuženika kao poslodavca proizlazi da je prednik tužitelja u trenutku kada se dogodila ozljeda radio na postavljanju armature i da se radilo o redovitim poslovima na radnom mjestu i da je radnik obavljao poslove armirača, da se prilikom prijevoza armature htio skloniti i da je pao na pasicu. Kod načina nastanka ozljede naveden je pad radnika u istoj ravnini pred ulazom u tunel, dok je pod izvorom ozljede navedeno objekti namijenjeni za rad s pripadajućim prostorom, a kao uzrok ozljede poslodavac je naveo klizavost i zakrčenost prostora i površina na kojima se

obavlja rad. U istoj prijavi navedeno je i da je obavljen uviđaj od strane inspekcije zaštite na radu te policije. Navedeno je i da je ozlijeđeni radnik koristio sva propisana osobna zaštitna sredstva.

13.3. Iz stanja spisa proizlazi da radnicima, pa tako niti predniku tužitelja, prilikom davanja naloga na postavljanju armature platica tunela, nije bilo točno precizirano na koji će način i kojim sredstvima rada će taj posao obaviti, osim što im je stavljen na raspolaganje dizaličar kojim je upravljao Slavko Dusper, a kojom prilikom je prednik tužitelja pridržavao svežanj armature-šipki u ulaznom portalu tunela, a koju armaturu je trebalo odložiti na betonsku pasicu.

13.4. Iz službene zabilješke u svezi obavljenog obavijesnog razgovora s Vitomir Martinovićem, poslovođom početnikom od 23. ožujka 2009. (str. 179/180 sudskog spisa), proizlazi da poslovođa Branimir Šimić samom događaju nije bio nazočan i da je dana 22. travnja 2008., vezano za obavljanje radova, prednik tužitelja njega upitao da li im zbog kiše dizalica može prevesti armaturne pozicije do tunelskog okna, na što mu je on odgovorio da ne vidi nikakvih problema, ali da se o tome pita dizaličara Slavka Duspera te nakon što je prednik tužitelja to učinio i nakon dogovora s dizaličarem zakačio teret na dizalicu i da je sve upozorio da se sklone, što su isti i učinili te da je dizalica teret prenijela do okna udaljenog oko 30 m, a da je do tereta došao Mijo Martinović vjerojatno u namjeri da teret malo ispravi da se pravilnije spusti uz okno, kojom prilikom se teret nekako otkao i da je prednik tužitelja u namjeri da izbjegne pad tereta na noge krenuo prema natrag te da je vjerojatno zbog neravne površine i raznog razbacanog materijala po tlu, izgubio ravnotežu i pao te je udario leđima, tj. bočno o već spomenutu armirnu šipku koja je virila iz tla. U ovoj službenoj zabilješci Vitomir Martinović još navodi da je Mijo Martinović potpuno nepotrebno prišao teretu i da osim spomenutog ankera na koji se ozlijedio na mjestu na kojem je pao, nigdje u blizini nije bilo drugih ankera. Za navedeni način prijevoza tereta dizalicom naveo je da je potpuno uobičajen na svim gradilištima, u što se uvjerio stekavši nešto više iskustva u ovome poslu. Naveo je da se za sve terete koji se ne moraju nositi ručno upotrebljava dizalica, za koju je naveo da se u krugu rada iste opreza radi ne smije stajati ispod tereta. Isto tako je potrebno paziti prilikom vješanja i skidanja tereta, što je isključivo stvar odgovornosti radnika na tlu i za čije potrebe se dizalica i koristi, a da je odgovornost radnika koji rukuje dizalicom za sam čin prijenosa tereta, koji također mora biti pažljivo izveden. Zaključno je Vitomir Martinović izjavio da je upotreba dizalice u navedenom slučaju bila uobičajeni način rada i da je tragični događaj rezultat isključivo nesretnih okolnosti.

13.5. Iz obavljenog obavijesnog razgovora s Alfonsom Markovićem, svjedokom očevicom proizlazi da je dizaličar dizalicom prenašao snop željeznih šipki dužine 3 m, s jednog kraja na drugi, tj. bliže do radnika armirača i da su se u jednom trenutku šipke počele rasipati, jer su popucale žice kojima su iste bile vezane i šipke su počele padati prema Miji Martinoviću koji je bio u neposrednoj blizini. Naveo je i da se imenovani Mijo počeo micati da ga šipke ne udare te da se poskliznuo i pao na željezni klin koji je bio pričvršćen u betonu i koji služi za učvršćivanje donjeg dijela oplata.

13.6. Vještak zaštite na radu se poziva i na službenu zabilješku sastavljenu dana 16. ožujka 2009. (str. 183 sudskog spisa) u svezi obavljenog obavijesnog razgovora sa Slavkom Dusperom, dizaličarom, koji je u svezi utuženog štetnog događaja naveo da se toga dana autodizalicom namjeravalo prenijeti svežanj armature, kako radnici za ugradnju iste ne bi radili na kiši te da se ista armatura nalazila na udaljenosti otprilike 50 m od ulaza u tunel. Naveo je i da je tu armaturu cijelo vrijeme prijevoza pridržavao Mijo Martinović, a kako se isti kretao unazad, u jednom trenutku se poskliznuo te je bočnom stranom tijela pao na vertikalni anker, tj. željeznu šipku visine oko 50 cm, a da je prije opisani rad s dizalicom uobičajen na gradilištu i u krugu radilišta, ali da je svjestan da nije u skladu s pravilima o zaštiti na radu i pravilima struke, jer se u blizini radnog stroja za vrijeme rada ne smiju zadržavati radnici ni druge osobe.

13.7. Iz navedenog proizlazi da je prednik tužitelja u okviru redovnih radnih zadataka te uobičajenog prijenosa tereta do određenog mjesta, a kojom prilikom nije bilo točno precizirano na koji će način i kojim sredstvima rada taj posao obaviti, osim što im je stavljena na raspolaganje dizalica, postupao po nalogu poslodavca.

14. Prema odredbi čl. 15. Zakona o zaštiti na radu („Narodne novine“ broj: 59/96, 94/96, 114/03, 100/04 i 86/08- dalje: ZZR) koji je bio na snazi u sporno vrijeme, poslodavac svojim radnicima odgovara za štetu uzrokovanu ozljedom na radu, profesionalnom bolešću ili bolešću u svezi s radom po načelu objektivne odgovornosti (uzročnosti), a prema općim propisima obveznog prava. Isto znači da poslodavac odgovara uvijek, osim u slučajevima kada je za štetu odgovoran sam djelatnik, treća osoba ili je šteta nastala uslijed više sile. Teret dokaza je na poslodavcu.

15. Poslodavac se može osloboditi objektivne odgovornosti uz uvjete propisane čl. 1067. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj: 35/05, 41/08, 63/08, 125/11 i 78/15 i 29/18- dalje: ZOO), tj. ako uspije dokazati neku od sljedećih činjenica. Da šteta potječe od nekog nepredvidivog uzroka koji se nalazio izvan stvari, a koji se nije mogao spriječiti, izbjeći ili otkloniti (viša sila), tj. da je šteta nastala isključivo radnjom oštećenika ili treće osobe, koju on nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao ni izbjeći, ni otkloniti. Kada poslodavac odgovara prema kriteriju uzročnosti (objektivna ili kauzalna odgovornost), kao u konkretnom slučaju, tada je riječ o odgovornosti za štetu za čiji se nastanak ne traži krivnja odgovorne osobe (čl. 1045. st. 3. ZOO-a). Stoga, u takvom slučaju, tj. u konkretnom slučaju tuženik kao poslodavac odgovara na temelju objektivne činjenice da je šteta prouzročena. Pri tome odredba čl. 15 ZZR olakšava položaj oštećenika, tj. konkretno I-IV tužitelja kao pravnih sljednika pok. Mije Martinovića kao nastralog radnika, jer se teret dokaza prebacuje na poslodavca koji objektivno odgovara, već na temelju objektivne činjenice da je šteta prouzročena. Pri tome se poslodavac, tj. tuženik, može osloboditi svoje objektivne odgovornosti samo ako su ispunjene pretpostavke iz čl. 1067. ZOO-a.

15.1. Pravilno je sud prvoga stupnja zaključio da tuženik kao poslodavac nije dokazao niti okolnosti koje bi ga barem djelomično oslobodile od odgovornosti za

nastalu štetu, odnosno nije dokazao da šteta potječe od nekog nepredvidivog uzroka koji se nalazio izvan stvari, a koji se nije mogao spriječiti, izbjeći ili otkloniti (viša sila), tj. da je šteta nastala isključivo radnjom oštećenika ili treće osobe, koju on nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao ni izbjeći, ni otkloniti.

15.2. Odlučno za odgovornost tuženika za nastalu štetu tužiteljima jest utvrđena činjenica da je prednik tužitelja pao i nastradao unutar radnog prostora u radno vrijeme i jer tuženik nije dokazao da je prednik tužitelja nastradao prilikom izvršavanja neke radnje koja ne bi imala nikakve veze s poslovima koje je on inače obavljao u izvršenju radnih naloga za tuženika. Da li je u konkretnom slučaju pridržavanje armaturnih šipki bilo neophodno za izvršenje i trenutačnog radnog zadatka i premještanja istih nije odlučno, jer tuženik nije dokazao da bi prednik tužitelja postupao protupravno u izvršenju nekog posla koji nije imao veze s radnim zadacima koje je on obavljao za tuženika. Razlog za ekskulpaciju tuženika treba dokazati jer se on ne može pretpostavljati. Zato nije u konkretnom slučaju odlučno da li je za premještanje armaturnih šipki bilo nužno pridržavanje istih, a koje su zbog trzanja tereta dovelo do rasipanja. Naime, vještak je utvrdio da je došlo do nepredviđenog kretanja tereta, koje je u dinamici događanja izazvalo instinktivnu reakciju kretanja radnika unazad u stranu, a da je do navedenog trzaja tereta moglo doći zbog neodgovarajuće manipulacije komandama autodizalice ili zbog popuštanja dijela žice kojom je bio vezan svežanj armature ili zbog udara jednog kraja svežnja armature o tlo. Vještak u nalazu opisuje da se u dinamici odvijanja radnji polaganim spuštanjem tereta rukovatelj dizalicom morao uvjeriti da je teret dosjeo na tlo, a pri čemu sajle dizalice moraju ostati zategnute kako bi zahvatna naprava, tj. užad još uvijek držala teret. Navodi da se nakon sigurnog dosjeda i nalijeganja tereta na tlo spuštanjem kuke otpušta spomenuta užad koja se tada može skinuti. Naveo je da će u dinamici odvijanja navedenih radnji kod brzog spuštanja tereta, teret udariti o tlo te će se navedena užad brzo otpustiti i tada može doći do nekontroliranog kretanja i rasipanja tereta u trenutku kad snop armaturnih šipki još ne leži horizontalno na tlu. Vještak navodi i da dizalicom smije rukovati radnik osposobljen u poslovima vezivanja tereta i rukovanja odnosnom dizalicom, time da je Pravilnikom o općim mjerama i normativima zaštite na radu pri radu s dizalicama propisano da dizaličar sve pokrete opterećenom dizalicom mora vršiti ravnomjernim tempom, bez izazivanja trzaja i njihanja tereta.

15.3. Ujedno, iz mišljenja vještaka zaštite na radu proizlazi da je uzrok ozljede bio i u organizaciji rada, obzirom da u dovoljnoj mjeri nije bio obavljen pregled i čišćenje terena gradilišta prije započinjanja nove faze rada, odnosno jer otpadni materijal nije bio uklonjen ni odložen na unaprijed određeno mjesto. Slijedom navedenih utvrđenja pravilan je zaključak suda prvoga stupnja da sukladno prije citiranim odredbama Zakona o zaštiti na radu, upravo dužnost tuženika kao poslodavca bila je da radnicima osigura sigurne uvjete rada, a što znači da je tuženik bio dužan organizirati uklanjanje svog otpadnog materijala na radilištu i osigurati da su površine za rad po kojima se radnici kreću sigurne. U konkretnim prilikama situacije u kojoj se odvijala radna operacija prenošenja tereta auto-dizalicom, prednik tužitelja nije mogao postupiti drugačije nego što je postupio, a posebice obzirom na vrstu terena na kojem su radili i vremenske prilike kakve su bile toga dana, a pri

tome radilo se o neravnom i blatnjavom terenu, na kojem je bilo i klizavog otpadnog materijala, pa se prednik tužitelja nije mogao kretati na drugačiji način. Tuženik ujedno, nije dokazao da je u konkretnoj situaciji postojala praksa detaljnog pregledavanja samog terena i da su za to bili zaduženi određeni radnici, odnosno da je za to bio zadužen prednik tužitelja, pa je pravilno sud prvoga stupnja zaključio da takav detaljan pregled površine po kojoj se kritične zgode kretao prednik tužitelja Mijo Martinović nije bila njegova radna obveza. Obzirom na loše vremenske prilike te stanje terena koji je bio neravan i blatnjav, pravilno je sud prvoga stupnja zaključio da je potpuno uvjerljiv dio izjave radnika Alfonsa Markovića koju je dao inspekciji rada, prema kojoj su oni tek nakon ozljeđivanja prednika tužitelja vidjeli da se isti pokliznuo na ljepenku, odnosno na ostatak folije, koji nije bio vidljiv kako drugim radnicima, tako niti predniku tužitelja koji je stradao kritične zgode.

15.4. Slijedom svih gornjih utvrđenja pravilan je zaključak suda prvoga stupnja o isključivoj odgovornosti tuženika za nastalu štetu tužiteljima, a ovaj sud drugog stupnja je gore obrazložio postupanje sukladno nalogu poslodavca.

16. U odnosu na dosuđenu naknadu neimovinske i imovinske štete valja reći slijedeće.

17. Iz rješenja Trgovačkog suda u Zagrebu broj St-1181/17 od 26. veljače 2018. sud prvoga stupnja pravilno je utvrdio da su tražbine I, II, III i IV tužitelja tražbine prvog višeg isplatnog reda osporene u cijelosti, a s istim obrazloženjem za sve tužitelje kao vjerovnike i to da se vodi parnica pod poslovnim brojem Pr-845/2009 (raniji poslovni broj predmetnog postupka) pred Općinskim radnim sudom u Zagrebu koja nije pravomoćno okončana.

17.1. Tijekom trajanja predmetnog parničnog postupka rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu broj St-1181/2017 od 02. listopada 2017. otvoren je stečajni postupak nad dužnikom Viadukt d.d. Zagreb, Kranjčevićeva 2, OIB: 74794390096, tj. nad tuženikom.

17.2. Nakon otvaranja stečajnog postupka I, II, III i IV tužitelji kao vjerovnici prijavili su svoje tražbine u stečajnom postupku kao tražbine prvog višeg isplatnog reda, a iste tražbine su od strane stečajnog upravitelja dužnika, odnosno ovdje tuženika bile osporene. Pri tome su tužitelji uz podnesak od 2. ožujka 2018. dostavili dokaze o prijavi svojih tražbina u stečajnom postupku i to I-tužiteljica u iznosu od 1.080,955,30 kn, II-tužiteljica u iznosu od 1.261.537,80 kn, III-tužitelj u iznosu od 1.261.537,80 kn te IV-tužitelj u iznosu od 422.175,48 kn. I-IV tužitelji su predložili i nastavak ovog postupka te da sud pozove stečajnog upravitelja tuženika na preuzimanje postupka. Tužitelji su u tom podnesku od 2. ožujka 2018. uredili tužbeni zahtjev sukladno odredbama Stečajnog zakona ("Narodne novine" broj: 71/15- dalje: ST).

17.3. Odredbom čl. 270. ST propisano je da se utvrđivanje tražbine u parnici može zahtijevati samo na temelju osnove, u iznosima i u isplatnom redu kako je ono naznačeno u prijavi ili na ispitnom ročištu.

17.4. Odredbom čl. 167. ST propisano je da stečajni vjerovnici mogu svoje tražbine prema dužniku ostvarivati samo u stečajnom postupku. Iz citirane odredbe proizlazi da nakon otvaranja stečajnog postupka nad tuženikom, kondemnatorne tužbe protiv tuženika postaju nedopuštene, odnosno predstavljaju nedopušteni put pravne zaštite, obzirom da u trenutku otvaranja stečajnog postupka prestaje nadležnost parničnog suca na odlučivanje o kondemnatornom tužbenom zahtjevu, čime nadležnost prelazi u odlučivanje o deklaratornom tužbenom zahtjevu.

18. U svezi potraživanja I-IV tužitelja na ime neimovinske štete, pravilno je sud prvoga stupnja utvrdio osnovanim zahtjev za pravičnu novčanu naknadu u slučaju smrti supruge (I-tužiteljice), oca (II-tužiteljice i III-tužitelja) te sina (prvooznačene IV-tužiteljice Mare Martinović, nasljednik koje je u 1/3 njezin sin Blaško Martinović kao novooznačeni IV-tužitelj), a sukladno čl. 1101. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05., 41/08., 125/11., 78/15. i 25/18.- dalje: ZOO), kojom je u st. 1. propisano da u slučaju smrti neke osobe, pravo na pravičnu novčanu naknadu neimovinske štete imaju članovi njezine uže obitelji (bračni drug, djeca i roditelji) i to u dosuđenoj visini jer je pravilno utvrdio da nema doprinosa prednika tužitelja.

18.1. Suprotno žalbenim navodima pravilno je sud prvoga stupnja primijenio materijalno pravo u odnosu na zahtjev II i III tužitelja, djecu prednika tužitelja s osnove duševnih boli zbog smrti oca.

18.2. Prvostupanjski sud je kod ocjene visine pravične novčane naknade neimovinske štete za I-IV tužitelje uzeo u obzir i Orijentacijske kriterije Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 29. studenog 2002., ali i pravno shvaćanje zauzeto na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske (2/20) održanoj 5. ožujka 2020. i 15. lipnja 2020., a kojim pravnim shvaćanjem je određeno sljedeće: "Mijenjaju se Orijentacijski kriteriji i iznosi za utvrđivanje visine pravične novčane naknade nematerijalne štete VSRH od 29. studenog 2002., br. Su-1331-VI/02 i 1372-11/02. Slijedom navedenoga, pravilno je primijenio materijalno pravo s naslova visine neimovinske štete.

19. Citiranim Orijentacijskim kriterijima od 29. studenog 2002. predviđena je visina pravične novčane naknade od 220.000,00 kn za duševne bolove za slučajeve smrti i bračnog druga (I-tužiteljica Mara Martinović je bila supruga Mije Martinovića) i djeteta (IV-tužiteljica je bila majka Mije Martinovića), a u odnosu na djecu koja se nalaze na odgoju i skrbi kod roditelja 220.000,00 kn, a djetetu koje nije na skrbi 150.000,00 kn, dok je na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske (2/20) održanoj 5. ožujka 2020. i 15. lipnja 2020. zauzeto pravno shvaćanje o promjeni Orijentacijskih kriterija na način da se tada prihvaćeni iznosi naznačeni u novčanim jedinicama (kune) po svim osnovama podignu za 50%.

19.1. Slijedom navedenoga pravilno je sud prvoga stupnja dosudio I tužiteljici s naslova duševnih boli zbog smrti supruge iznos od 566.927,16 kn (330.000,00 kn glavnica i kamate u iznosu od 236.927,16 kn), a sve kao tražbina prvog višeg isplatnog reda, dok je za iznos od 110.566,00 kn preko osnovanog dijela, pravilno I tužiteljicu odbio jer je utvrdio taj dio zahtjeva nesnovan.

19.2. Pravilno je prvostupanjski sud prihvatio nalaz i mišljenje vještaka financijske struke Zrinka Ručevića, budući isti utvrđuje da je objektivan, nepristran te izrađen temeljem spisu priležee relevantne dokumentacije i u skladu s pravilima svoje struke. K tome nalaz i mišljenje navedenog vještaka i po mišljenju ovog suda drugog stupnja je jasan, potpun i bez proturječnosti, a vještak je svojim dodatnim financijskim vještačenjem izričito za potrebe ovog postupka, izradio tri inačice i to prvu prema kojoj je prednik tužitelja ukupnim pretpostavljenim neto primanjima pridonosio uzdržavanju obitelji od 5 članova, tj. sebe, supruge, kćeri, sina i majke (za majku do smrti iste dana 16. svibnja 2016.), drugu prema kojoj da prednik tužitelja nije pridonosio uzdržavanju III-tužitelja, tj. sina, jer je isti u cijelom utuženom razdoblju bio zaposlen te da nije pridonosio uzdržavanju kćeri, tj. II-tužiteljice u razdobljima u kojima je ista bila zaposlena i/ili u braku, a u trećoj da prednik tužitelja nije pridonosio uzdržavanju sina, tj. III-tužitelja, jer je isti u cijelom utuženom razdoblju bio zaposlen, nadalje da prednik tužitelja nije pridonosio uzdržavanju IV-tužiteljice, tj. majke, jer ista nije živjela u zajedničkom kućanstvu te da prednik tužitelja nije pridonosio uzdržavanju kćeri, tj. II-tužiteljice u razdobljima u kojima je ista bila zaposlena i/ili u braku.

19.3. Slijedom svega navedenoga suprotno žalbenim navodima pravilno je sud prvoga stupnja prihvatio 3.inačicu nalaza i mišljenja.

19.4. Pravilno je II tužiteljici, kćerki pok. Mije Martinovića s naslova neimovinske štete dosudio iznos od 335.000,00 kn, a koji iznos se odnosi na 225.000,00 kn s naslova duševnih boli zbog smrti oca i 110.000,00 kn kao 1/3 po naslijeđenom potraživanju iza pok. bake Mare Martinović, majke pok. Mije Martinovića kojoj bi pripadalo 330.000,00 kn te iznosa od 315.902,88 kn (kamata). Obzirom da je sud prvoga stupnja prihvatio treću inačicu nalaza i mišljenja financijskog vještačenja po vještaku Ručević vještačenja d.o.o., to je prvostupanjski sud pravilno prihvatio mišljenje navedenog vještaka iz dodatnog financijskog vještačenja od 2. lipnja 2020. da ukamaćeno izgubljeno uzdržavanje i pomaganje II-tužiteljice do 2. listopada 2017. iznosi 177.194,29 kn neto. Budući je II-tužiteljica konačno uređenim tužbenim zahtjevom od 20. srpnja 2020. po osnovi izgubljenog uzdržavanja i pomaganja potraživala više, odnosno iznos od 187.975,36 kn, kao i 1/3 iznosa za koji neosnovano smatra da bi po osnovu izgubljenog uzdržavanja i pomaganja pripadao pok. Mari Martinović u iznosu od 45.007,86 kn, tj. ukupno 232.983,22 kn, sud prvoga stupnja pravilno je utvrdio da je potraživanje II-tužiteljice djelomično osnovano.

19.5. Pravilno je III tužitelju, sinu pok. Mije Martinovića s naslova neimovinske štete dosudio iznos od 650.902,88 kn, a koji iznos se odnosi na 335.000,00 kn s naslova duševnih boli zbog smrti oca i 110.000,00 kn kao 1/3 po naslijeđenom potraživanju iza pok. bake Mare Martinović, majke pok. Mije Martinovića kojoj bi pripadalo 330.000,00 kn glavnice te iznosa od 315.902,88 kn (kamata), a sve kao tražbina prvog višeg isplatnog reda, dok je za iznos od 252.421,33 kn pravilno odbio jer je utvrdio da taj dio tražbine prvog višeg isplatnog reda nije osnovan.

19.6. Pravilno je IV-tužitelju, sinu pok. Mare Martinović, majke pok. Mije Martinovića dosudio naknadu neimovinske štete u iznosu od 188.975,73 kn, koji iznos čini zbroj od 110.000,00 kn glavnice koji se odnosi na 1/3 po naslijeđenom

potraživanju iza pok. majke kojoj bi pripadalo 330.000,00 kn i kamata od 78.975,73 kn, kao tražbina prvog višeg isplatnog reda, dok je pravilno za iznos od 36.855,32 kn preko osnovanog dijela, utvrdio da taj dio tražbine prvog višeg isplatnog reda nije osnovan.

19.7. Naime, temeljem pravomoćnog rješenja o nasljeđivanju majku pok. Mije Martinovića naslijedili su njezini unuci (II-tužiteljica i III-tužitelj) i njezin sin (sada IV-tužitelj Blaško Martinović) i to svako od njih troje osnovano stoga potražuje 1/3 dijela koji bi pripao majci pok. Mije Martinovića, Mari Martinović.

20. U odnosu na žalbene navode glede izgubljenog uzdržavanja II, III tužitelja kao djece pok. Mije Martinovića i zahtjeva II, III i IV tužitelja kao nasljednika majke pok. Mije Martinovića, valja odgovoriti slijedeće.

20.1. Neosnovani su žalbeni navod da je prvostupanjska presude obilježena bitnom povredom odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP u odnosu na zahtjev II i III tužitelja s osnove izgubljenog uzdržavanja u dijelu kada je prihvatio 3. inačicu nalaza i mišljenja.

20.2. II-tužiteljica i III-tužitelj su djeca pok. Mije Martinovića koji su u trenutku smrti oca Mije Martinovića bili punoljetni i nisu se redovito školovali, pri čemu je u odnosu na II tužiteljicu utvrđeno da je u određenim periodima bila uzdržavana osoba, a u određenim periodima da je bila zaposlena, pa je stoga pravilno i dosuđena naknada u visini kako je to prihvatio sud prvoga stupnja, a III-tužitelj je cijelo vrijeme još i prije smrti pok. oca bio u radnom odnosu, pa je slijedom navedenoga pravino sud prvoga stupnja zaključio da se ne radi o djeci koja se nalaze na odgoju i skrbi kod roditelja, pa im je s naslova duševnih boli zbog smrti oca pravilno svakom dosudio iznos od 225.000,00 kn. Ujedno, pravilno je sud prvoga stupnja II i III tužiteljima dosudio 1/3 naslijeđenog potraživanja pravične novčane naknade koja bi pripala majci Mije Martinovića i to svakom u iznosu od 110.000,00 kn. Slijedom navedenoga pravilno je sud prvoga dosudio II i III tužiteljima svakom iznos od ukupno 335.000,00 kn.

20.3. Nadalje, pravilna je zaključak suda prvoga stupnja da prednik I-IV tužitelja Mijo Martinović nije uopće pridonosio uzdržavanju, odnosno pomaganju svoga sina, tj. III-tužitelja, jer je isti u cijelom utuženom razdoblju bio zaposlen, odnosno jer se isti nije redovito školovao i bio je punoljetan, što proizlazi i iz njegovog stranačkog iskaza.

20.4. Stoga, suprotno žalbenim navodima pravilno je prvostupanjski sud prihvatio treću inačicu iz razloga što je pravilno utvrdio da pok. Mijo Martinović kao prednik tužitelja nije pridonosio u uzdržavanju, odnosno pomaganju II-tužiteljice, tj. kćeri, u onim razdobljima u kojima je ista bila zaposlena, odnosno u onom razdoblju u kojem je ista bila u braku, dok je u preostalom razdoblju iz spornog razdoblja II-tužiteljicu financijski pomagao. Pri tome je sud uzeo u obzir i okolnosti da je II-tužiteljica u trenutku nastanka utuženog štetnog događaja bila punoljetna i da se nije redovito školovala, što proizlazi i iz njezinog stranačkog iskaza. Međutim, unatoč tome, pravilan je zaključak suda prvoga stupnja da je životno logično da je njezin otac Mijo Martinović nju faktično redovno pomagao u novčanom smislu, i to onda kada je bila nezaposlena i kada nije bila u braku, jer su živjeli u zajedničkom domaćinstvu. Pri

tome ta financijska pomoć nije bila zakonska obveza uzdržavanja za pok. Miju Martinovića u smislu odredbi Obiteljskog zakona (prema čl. 210), ali II-tužiteljici u smislu odredbe čl. 1094. st. 1 ZOO-a pripada šire pravo od zakonskog uzdržavanja, a to je pravo na primitak naknade štete koju trpi gubitkom faktičnog pomaganja, do kojeg gubitka je došlo smrću Mije Martinovića. Stoga se pravo II-tužiteljice na primitak novčanih iznosa po osnovi izgubljenog redovitog pomaganja temelji na činjenicama da je II-tužiteljica živjela u zajedničkom domaćinstvu i kućanstvu s roditeljima, odnosno u istoj ekonomskoj zajednici, a majka II-tužiteljice cijelo vrijeme nesporno je bila nezaposlena osoba, pa je i teret financiranja kćeri, tj. II-tužiteljice bio isključivo na ocu, a II-tužiteljica osim te financijske pomoći od oca nije imala drugih izvora prihoda, a što tuženik nije niti tvrdio, a niti dokazao suprotno.

20.5. Suprotno žalbenim navodima pravilan je zaključak prvostupanjskog suda da prednik I-IV tužitelja Mijo Martinović nije pridonosio u uzdržavanju niti svoje majke, tj. prvotno označene IV-tužiteljice. Nije životno logično da bi Mijo Martinović svojom radničkom plaćom, u situaciji kada je imao nezaposlenu i suprugu i u određenom periodu kćer, redovito na mjesečnoj bazi pomagao svoju majku, ali da je to činio samo povremeno, to pravilno sud prvoga stupnja prihvaća. Pri tome je I iskazima I, II i III tužitelja utvrđeno da je pok. Mara Martinović cijelo vrijeme doista živjela u drugom mjestu i na drugoj adresi, (Bročice, Novska, Ulica Sv. Mihovila 83) i da je primala mjesečnu mirovinu iz Bosne i Hercegovine. Osim toga, obzirom na sadržaj pravomoćnog rješenja o nasljeđivanju, iz kojeg proizlazi da je pok. Mara Martinović osim što je bila majka pok. Mije Martinovića, imala još tri sina i dvije kćeri, pravilan je zaključak da su pok. Maru Martinović najvjerojatnije, odnosno izgledno financijski pomagala i to bilo redovito, bilo povremeno i njezina druga preostala živuća djeca, pa se ne može zaključiti da je pok. Mijo Martinović za života uzdržavao svoju majku, jer nikako nije životno logično da je za svog života svoju majku financijski redovito pomagao samo prednik I-IV tužitelja, pa slijedom navedenoga majka Mije Martinovića nema pravo na novčano potraživanje temeljem odredbe čl. 1094. st.1 ZOO-a.

21. I-IV tužitelji su u konačno uređenom tužbenom zahtjevu (od 20. srpnja 2020.) na neimovinsku štetu zbog pretrpljenih duševnih boli zahtijevali i zateznu kamatu i to svaki od njih za razdoblje od 12. rujna 2008. (kao dana smrti Mije Martinovića) do 2. listopada 2017. (kao dana otvaranja stečajnog postupka nad tuženikom), koja kamata prema potraživanju I-tužiteljice iznosi 347.493,16 kn, prema potraživanju II-tužiteljice iznosi 463.324,21 kn, prema potraživanju III-tužitelja iznosi 463.324,21 kn, a prema potraživanju IV-tužitelja iznosi 115.831,05 kn.

21.1. U odnosu na žalbene navode koji se odnose na iznose zahtijevane zatezne kamate, valja odgovoriti da je sud prvoga stupnja pravilno utvrdio da je potraživanje I-IV tužitelja samo djelomično osnovano i to u iznosima izračunate zatezne kamate na sljedeće iznose osnovice: od 225.000,00 kn za I-tužiteljicu, koji obračun zateznih kamata prema dodatnom financijskom vještačenju Ručević vještačenja d.o.o. od 2. lipnja 2020. iznosi 236.927,16 kn; nadalje za II-tužiteljicu na osnovicu u iznosu od 300.000,00 kn, koji obračun zateznih kamata prema dodatnom financijskom vještačenju Ručević vještačenja d.o.o. od 2. lipnja 2020. iznosi 315.902,88 kn; nadalje za III-tužitelja na osnovicu u iznosu od 300.000,00 kn, koji obračun zateznih kamata prema dodatnom financijskom vještačenju Ručević vještačenja d.o.o. od 2.

lipnja 2020. iznosi 315.902,88 kn te za IV-tužitelja na osnovicu u iznosu od 75.000,00 kn, koji obračun zateznih kamata prema dodatnom financijskom vještačenju Ručević vještačenja d.o.o. od 2. lipnja 2020. iznosi 78.975,73 kn.

21.2. Naime, suprotno žalbenim navodima tužitelja pravilno je sud prvoga stupnja budući je tuženik osporio cjelokupnu visinu tužbenog zahtjeva, odnosno na ročištu održanom dana 10. rujna 2021. očitovao se da stečajni upravitelj, odnosno tuženik ne može prihvatiti obračun kamate na glavnice precizirane neimovinske štete za svakog od I-IV tužitelja na način, tj. u visini kako je to tužiteljska strana precizirala u podnesku od 20. srpnja 2020., to pravilno sud prvoga stupnja nije prihvatio taj obračun kamate dostavljen uz podnesak tužitelja od 20. srpnja 2020., jer je isti sporan, odnosno jer taj obračun kamate nije izvršen od strane vještaka financijske struke, neovisno od žalbenog navoda da se radi o identičnim stopama i periodima tih stopa kao u nalazu vještaka. Obzirom na navedeno, pravilno je sud prvoga stupnja za I-IV tužitelje mogao ocijeniti, odnosno utvrditi da im pripada potraživanje obračunate zatezne kamate izračun koje je izvršio vještak financijske struke, ali samo na one niže iznose glavnica neimovinske štete za duševne boli zbog smrti bliskog srodnika, koje glavnice su I-IV tužitelji zahtijevali prema Orijentacijskim kriterijima Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 29. studenog 2002.

22. S obzirom na nespornu činjenicu otvorenog stečajnog postupka nad tuženikom, pravilno je sud prvoga stupnja proveo financijsko vještačenje na okolnost ukamaćivanja osnovanih tražbina u visini kako je gore obrazloženo.

23. U odnosu na zahtijevanu daljnju imovinsku štetu (troškovi podizanja nadgrobnog spomenika, troškova prijevoza, troškova karmina i troškova crnine), pravilno je prvostupanjski sud primijenio odredbu čl. 1093. st.1. ZOO-a kojom je propisano da tko prouzroči nečiju smrt, dužan je naknaditi uobičajene troškove njegova pogreba, dok je u st. 2 propisano da je osoba iz st. 1. dužna naknaditi i troškove liječenja od zadobivenih ozljeda i druge potrebne troškove u vezi s liječenjem te zaradu izgubljenu zbog nesposobnosti za rad.

23.1. I-III tužitelji su s naslova imovinske štete zahtijevali iznos od 57.361,16 kn, s kamatom na navedeni iznos od 60.223,10 kn, odnosno ukamaćeno ukupno iznos od 117.584,26 kn. I-III tužitelji su na ime troškova nadgrobnog spomenika još u tužbi potraživali iznos od 30.000,00 kn, kojem iznosu su pribrojili i potraživanje na ime troškova sahrane od 10.000,00 kn i potraživanje na ime troškova karmina od 3.000,00 kn (ukupno 43.000,00 kn). Kako su tužitelji predložili provođenje ukamaćivanja do dana otvaranja stečajnog postupka nad tuženikom, to je vještak financijske struke Ručević vještačenja d.o.o. u dodatnom financijskom vještačenju od 2. lipnja 2020. izvršio obračun zatezne kamate na navedenu glavicu od 43.000,00 kn (kao 1. iskazanu u podnesku sa specifikacijom iznosa od 57.361,16 kn), ali i na sve preostale glavnice, odnosno ukupno 100.361,16 kn.

23.2. Tužitelji su u prilogu podneska od 13. rina 2021. dostavili račun od 1. listopada 2010. izdan od strane tvrtke Rambousek d.o.o. iz Novske na ime III-tužitelja za podignuti spomenik, a iz kojeg je vidljivo da je plaćen iznos od 24.000,01 kn. Slijedom navedenoga, pravilno je sud prvoga stupnja utvrdio isti realnim i primjerenim

mjesnim prilikama te pravilno utvrdio osnovanim potraživanje I-III tužitelja za iznos glavnice od 24.000,01 kn na ime plaćenog troška podignutog nadgrobnog spomenika za pok. Miju Martinovića. Ujedno, pravilno je odbio obračun kamate na gore navedeni iznos od 43.000,00 kn, jer trošak spomenika sadržan u iznosu od 43.000,00 kn nije ranije traženi iznos od 30.000,00 kn, već niži iznos od 24.000,01 kn. Zbog navedenog, pravilno je prvostupanjski sud odbio potraživanje I-III tužitelja u iznosu od 45.279,42 kn (po vještaku obračunata kamata na osnovicu od 43.000,00 kn) kao neosnovani dio tužbenog zahtjeva, jer bi I-III tužiteljima pripadala zatezna kamata samo na iznos podignutog nadgrobnog spomenika od 24.000,01 kn, ali budući takav izračun kamate na glavicu od 24.000,01 kn nije izvršen od strane financijskog vještaka Ručević vještačenja d.o.o. te sud prvoga stupnja nije mogao utvrditi koliko bi iznosilo to ukamaćen potraživanja, pravilno je prihvatio tužbeni zahtjev u navedenom iznosu.

23.3. Iznos pogrebnih troškova u paušalnom iznosu od 10.000,00 kn, navedeni su u činjeničnim navodima tužbe, pa je stoga isti sadržan kao dio prve iskazane glavnice od 43.000,00 kn u podnesku tužitelja u kojem vrše specifikaciju iznosa od 57.361,16 kn. Pravilno je sud prvoga stupnja I-III tužitelje sa navednim dijelom zahtjeva odbio, jer tužitelji niti jednim materijalnim dokazom nisu dokazali da su podmirili bilo kakav pogrebni trošak u svezi ukopa Mije Martinovića, a tuženik je dokazao da je upravo tuženik platio iznos od 6.999,95 kn na ime troškova sahrane svog pok. radnika Mije Martinovića, koji dokazi prileže sudskom spisu (list 441-443 sudskog spisa). Slijedom navedenoga žalbeni navodi tužitelja, ne mogu se prihvatiti kao osnovani.

23.4. U odnosu na imovinsku štetu za trošak obavijesti o smrti, valja reći da tužitelji nisu dostavili niti jedan račun, pa je pravilno sud prvoga stupnja navedeni dio tužbenog zahtjeva odbio, a žalbeni navodi ne mogu se prihvatiti kao osnovani. Naime, u podnesku sa specifikacijom iznosa od 57.361,16 kn na ime ovoga troška tužitelji su potraživali 9 stavki u ukupnom iznosu od 117,00 kn. Vještak financijske struke u dodatnom financijskom vještačenju od 2. lipnja 2020. izvršio je obračun kamate na te pojedinačne iznose koji čine zbroj od 117,00 kn i koja kamata ukupno iznosi 121,83 kn. Budući tužitelji nisu dostavili račune za obavijesti o smrti, a račun (list 442 sudskog spisa) kojim je tuženik izvršio plaćanje pogrebnih troškova u iznosu od 6.999,95 kn sadrži i trošak 10 osmrtnica, pravilno je sud prvoga stupnja navedeni dio tužbenog zahtjeva od 117,00 kn sa kamatama u iznosu od 121,83 kn, odnosno ukupno 238,83 kn, odbio kao neosnovan. Također pravilno je odbio i dio zahtjeva u iznosu od 44,77 kn i kamate na isti koja iznosi 47,14 kn, tj. ukupno 91,91 kn, budući tužitelji nisu dokazali na koju imovinsku štetu se isti odnosi, pa se žalbeni navodi ne mogu prihvatiti kao osnovani.

23.5. U odnosu na imovinsku štetu na ime troškova prijevoza I-III tužitelja iz Novske do Rijeke i povratno, tijekom bolničkog liječenja njihovog prednika pok. Mije Martinovića, pravilno je prvostupanjski sud utvrdio osnovanim taj dio tužbenog zahtjeva i to u iznosu od 8.456,40 kn, budući su tužitelji dostavili račune (list 85-102 sudskog spisa). Nalazom i mišljenjem vještaka Ručević vještačenja d.o.o. iz drugog dopunskog vještačenja od 2 lipnja 2020. utvrđeno je da kamata na taj iznos iznosi

9.134,66 kn. Slijedom navedenoga pravilno je sud prvoga stupnja prihvatio taj dio tužbenog zahtjeva u ukupnom iznosu od 17.591,06 kn.

23.6. U odnosu na dio imovinske štete koju I-III tužitelji potražuju za karmine u ukupnom iznosu od 4.362,27 kn, a odnose se na paušalni iznos od 3.000,00 kn i po računima iznos od 1.362,27 kn, koje je sud prvoga stupnja pravilno dosudio tužiteljima jer je navedeni iznos primjeren mjesnim običajima, a visinu istih pravilno je utvrdio primjenom odredbe čl. 223. st. 1. ZPP-a. Nalazom i mišljenjem vještaka Ručević vještačenja d.o.o. iz drugog dopunskog vještačenja od 2. lipnja 2020. utvrđeno je da kamata na 5 iskazanih računa iznosi 1.433,18 kn, osnovano je prihvaćen taj dio zahtjeva u ukupnoj visini od 5.795,45 kn.

23.7. U odnosu na dio imovinske štete koji I-III tužitelji potražuju na ime crnine od ukupno 4.380,72 kn, po 17 pojedinačnih računa koji prileže sudskom spisu (listovi 123-124 i 126-128), pravilno je sud prvoga stupnja utvrdio iste osnovanim. Nalazom i mišljenjem vještaka Ručević vještačenja d.o.o. iz drugog dopunskog vještačenja od 2. lipnja 2020. utvrđeno je da kamata na navedeni dio tužbenog zahtjeva iznosi 4.380,72 kn, pa je osnovano prihvaćen navedeni dio tužbenog zahtjeva u ukupnom iznosu od 8.587,59 kn.

24. Pravilno je sud prihvatio dio tužbenog zahtjeva s naslova imovinske štete i to 24.000,01 kn na ime troška nadgrobnog spomenika, 8.456,40 kn na ime troškova prijevoza, 4.362,27 kn na ime troškova karmina i 4.380,72 kn na ime troškova crnine, odnosno ukupno 41.199,40 kn te je pravilno odbio u odnosu na taj dio imovinske štete 16.161,76 kn, a koji se odnosi na 5.999,99 kn za nadgrobnog spomenik, 10.000,00 kn na ime pogrebnih troškova, 117,00 kn na ime troškova obavijesti o smrti te 44,77 kn jer tužitelji za isti nisu dostavili račune, a budući su tužitelji potraživali u odnosu na taj dio zahtjeva ukupno 57.361,16 kn. Budući se radi o potraživanju imovinske štete na koje imaju pravo, odnosno pravni osnov II-IV tužitelja, kao nasljednika majke pok. Mije Martinovića, isti se dijeli na 3 dijela, pa je pravilno iste dosudio njezinim nasljednicima i to svakom po 18.658,03 kn.

25. Slijedom svega navedenog, pravilno je sud prvoga utvrdio osnovanom tražbinu I, II, III i IV tužitelja i to I-tužiteljice u ukupnom iznosu od 585.585,19 kn (koji se sastoji od iznosa od 566.927,16 kn na ime ukamaćene neimovinske štete i 18.658,03 kn kao 1/3 ukamaćene imovinske štete), kao tražbina prvog višeg isplatnog reda, a da nije osnovan dio njezine tražbine prvog višeg isplatnog reda u iznosu od 131.102,63 kn, II-tužiteljice Dijane Stojčić da je osnovana njezina tražbina u ukupnom iznosu od 846.755,20 kn (koji se sastoji od iznosa od 650.902,88 kn na ime ukamaćene neimovinske štete, 177.194,29 kn na ime ukamaćene imovinske štete na ime uzdržavanja, odnosno pomaganja i 18.658,03 kn kao naslijeđena 1/3 ukamaćene imovinske štete), kao tražbina prvog višeg isplatnog reda te je utvrdio da nije osnovan dio njezine tražbine prvog višeg isplatnog reda u iznosu od 328.746,89 kn, za III-tužitelja Dalibora Martinovića utvrdio da je osnovana njegova tražbina u ukupnom iznosu od 669.560,91 kn (koji se sastoji od iznosa od 650.902,88 kn na ime ukamaćene neimovinske štete i 18.658,03 kn kao naslijeđena 1/3 ukamaćene imovinske štete), kao tražbina prvog višeg isplatnog reda, a da nije osnovan dio njegove

tražbine prvog višeg isplatnog reda u iznosu od 505.941,18 kn, IV-tužitelja Blaška Martinovića da je osnovana njegova tražbina u ukupnom iznosu od 188.975,73 kn samo na ime ukamaćene neimovinske štete, kao tražbina prvog višeg isplatnog reda, a da nije osnovan dio njegove tražbine prvog višeg isplatnog reda u iznosu od 81.863,18 kn.

25.1. Slijedom svega navedenoga pravilno je prvostupanjski sud utvrdio da su osnovane tražbina I, II, III i IV tužitelja u ukupnom iznosu od 2.290.877,03 kn, kao tražbine prvog višeg isplatnog reda, a neosnovane kao tražbine prvog višeg isplatnog reda u iznosu od 1.047.653,88 kn.

26. U svezi dospijeca obveze naknade neimovinske štete (propisanog odredbom čl. 1103. ZOO-a), kao i u svezi dospijeca obveze za imovinsku štetu (propisanom odredbom čl. 1086. ZOO-a), pravilno je u konkretnom slučaju sud prvoga stupnja primijenio odredbu čl. 140. st. 1. ST prema kojoj nedospjele tražbine dospijevaju danom otvaranja stečajnog postupka i to 2. listopada 2017.

27. Slijedom navedenoga budući su I, II, III i IV tužitelji predložili donošenje presude kojom se utvrđuju osnovanima njihove tražbine upravo u onim istim identičnim iznosima kao što su ih prijavili u stečajnom postupku i to sve kao tražbine prvog višeg isplatnog reda, pravilno je sud prvoga stupnja prihvatio tužbeni zahtjev kojim je iste utvrdio osnovanima kao tražbine prvog višeg isplatnog reda, ali u visini kako je to suđeno prvostupanjskom presudom.

28. U odnosu na troškove parničnog postupka valja odgovoriti slijedeće.

28.1. Pravilno sud prvoga stupnja nije priznao tužiteljima trošak odštetnog zahtjeva, jer ne postoji niti obveza obraćanja tuženiku prije pokretanja parnice, pa stoga taj zahtjev nije osnovan. Također, pravilno tužiteljima nije dosuđen trošak odgovora na žalbu jer je pravilno ocijenjeno da ta radnja u postupku, a slijedom toga niti taj trošak nisu bili potrebni (čl. 155. st. 1. ZPP).

28.2. Međutim, osnovana je žalba tuženika glede dosuđenog troška tužiteljima. Prvostupanjski sud u navedenom dijelu pogrešno je primijenio materijalno pravo.

28.3. Naime, sukladno Tbr. 8. st.1. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ("Narodne novine", broj: 142/12, 103/14 i 118/14- dalje: Tarife) propisano je da odvjetniku za sastavljanje odgovora na tužbu, prigovora protiv platnog naloga i obrazloženih podnesaka u kojima se odgovara na navode prigovora ili odgovora na tužbu ili se očituje na nalaze i mišljenja vještaka, pripada nagrada kao za tužbu po Tbr. 7. t. 1., 3., 6. i 7, ali ne više od sveukupno 4 takva podneska u prvostupanjskom postupku .

28.4. Slijedom navedenoga tužiteljima je valjalo priznati 50.285,42 boda, odnosno 502.854,20 kn, a 60.625,69 bodova odnosno 606.256,90 kn kako je to priznao sud prvoga stupnja. Na navedeni iznos valjalo je tužiteljima priznati uvećanje od 30% po Tbr. 36 u iznosu od 150.856,26 kn za zastupanje više osoba, a što ukupno iznosi 653.710,46 kn.

28.5. Navedeni iznos valjalo je umanjiti sukladno upjehu tužitelja u postupku.

28.6. Odredba čl. 28.ZIID ZPP glasi:

Članak 154. mijenja se i glasi:

»Stranka koja u cijelosti izgubi parnicu dužna je protivnoj stranci i njezinu umješaču naknaditi troškove izazvane vođenjem postupka. Umješač na strani stranke koja je izgubila parnicu dužan je naknaditi troškove koje je uzrokovao svojim radnjama.

Ako su stranke djelomično uspjele u parnici, sud će najprije utvrditi postotak u kojemu je svaka od njih uspjela, zatim će od postotka one stranke koja je u većoj mjeri uspjela oduzeti postotak one stranke koja je u manjoj mjeri uspjela, nakon toga će utvrditi iznos pojedinih i iznos ukupnih troškova stranke koja je u većoj mjeri uspjela u parnici koji su bili potrebni za svrhovito vođenje postupka te će toj stranci odmjeriti naknadu dijela takvih ukupnih troškova koji odgovara postotku koji je preostao nakon navedenog obračuna postotaka u kojima su stranke uspjele u parnici. Omjer uspjeha u parnici ocjenjuje se prema konačno postavljenom tužbenom zahtjevu, vodeći računa i o uspjehu dokazivanja u pogledu osnove zahtjeva.

Neovisno o pravilima iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, sud može odrediti da jedna stranka naknadi drugoj stranci pojedine troškove primjenom članka 156. stavka 1. ovoga Zakona.

Ako su stranke djelomično uspjele u parnici u približno jednakim dijelovima, sud može odrediti da svaka stranka snosi svoje troškove ili da jedna stranka naknadi drugoj stranci samo pojedine troškove primjenom članka 156. stavka 1. ovoga Zakona.

Sud može odlučiti da jedna stranka nadoknadi sve troškove koje su protivna stranka i njezin umješač imali ako protivna stranka nije uspjela samo u razmjerno neznatnom dijelu svog zahtjeva, a zbog tog dijela nisu nastali posebni troškovi.

Prema rezultatu dokazivanja sud će odlučiti hoće li troškove iz članka 153. stavka 5. ovoga Zakona podmirivati jedna ili obje stranke ili će ti troškovi pasti na teret sredstava suda.«.

28.7. Slijedom navedene odredbe ukazuje se sudu prvoga stupnja da je potrebno izračunati samo troškove one strane koja je u većoj mjeri uspjela u postupku, odnosno nije potrebno izračunavati troškove pojedinih radnji obje stranaka.

28.8. Tužitelji su u cijelosti od 100% uspjeli u odnosu na pravni osnov, dok su u odnosu na visinu konačno postavljenog tužbenog zahtjeva uspjeli u postotku od 68,62%, pa prosjek ova dva uspjeha čini 84,31%, a što predstavlja omjer uspjeha tužitelja u postupku. Slijedom navedenoga omjer uspjeha tuženika u postupku je 15,69 %. Kada se od omjera tužitelja odbije omjer tuženika dobije se upjeh tužitelja i to u omjeru od 68,62 %.

28.9. Slijedom navedenoga valjalo je tužitelju priznati trošak od 448.576,11 kn. Navedenom iznosu valja pribrojiti trošak PDV-a od 25% tj. iznos od 112.144,02 kn, a što ukupno iznosi 560.720,13 kn. Istome je valjalo pribrojiti troškove provedenih vještačenja u ukupnom iznosu od 14.598,49 kn (isti se sastoje od 1.500,00 kn za vještačenje po vještaku zaštite na radu; 2.200,00 kn za prvo financijsko vještačenje po vještaku Mariji Milošević; 1.750,00 kn i 766,00 kn za dodatna

vještačenja po vještaku Mariji Milošević; 1.100,00 kn za vještačenje po vještaku sudske medicine i 3.000,00 kn za drugo financijsko vještačenje po vještaku Ručević vještačenja d.o.o.), koji su svi troškovi priznati u cijelosti, pri čemu je pravilno ocijenjeno da su bili potrebni za vođenje postupka, a što sve ukupno iznosi 575.318,62 kn, pa je valjalo prihvatiti zahtjev tužitelja za naknadu troška parničnog postupka u navedenom iznosu, a ne u iznosu od 845.193,16 kn, a kako je to prihvatio sud prvoga stupnja.

28.10. Stoga, valjalo je presudu suda prvoga stupnja potvrditi za iznos dosuđenog troška parničnog postupka u iznosu od 575.318,62 kn, o čemu je odlučeno kao u točki VIII izreke ove presude, a preinačiti i sa preostalim dijelom zahtjeva tužitelje odbiti o čemu je odlučeno kao u točki IX izreke ove presude. Budući je sukladno gore navedenom obračunat i trošak tuženika sukladno omjeru uspjeha to je valjalo preinačiti odluku suda prvoga stupnja u točki IX izreke te tuženika sa navedenim dijelom zahtjeva odbiti.

29. Slijedom navedenoga valjalo je temeljem odredbe čl. 368. st. 1. ZPP odlučiti kao pod točkama I, II, III, IV, V, VI i VII izreke ove presude, odnosno valjalo je temeljem odredbe čl. 373. toč. 3. ZPP odlučiti kao pod točkom VIII izreke ove presude.

30. Trošak žalbe tužitelju nije priznat jer isti nisu uspjeli sa žalbom, a trošak žalbenog postupka tuženiku nije priznat jer je isti uspio samo sa dijelom sporednog zahtjeva o čemu je odlučeno kao pod točkama IX i X izreke ove presude.

U Zagrebu, 17. svibnja 2022.

Predsjednica vijeća:
Vlatka Fresl Tomašević

Broj zapisa: **eb30c-28222**

Kontrolni broj: **07193-56d2c-f8120**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:

CN=VLATKA FRESL TOMAŠEVIĆ, L=ZAGREB, O=ŽUPANIJSKI SUD U ZAGREBU, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>



unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Županijski sud u Zagrebu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.